

Grażyna Nawrońska, Andrzej Gołębiewski, Mirosław Marcinkowski, Tadeusz Nawroński

Elbląg - Stare Miasto, AZP 16-51/23

Informator Archeologiczny : badania 28, 110

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Elbląg-Stare Miasto
AZP 16-51/23

Pracownie Konserwacji Zabytków
Spółka z o. o. Pracownia Archeologii
Miast w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Grażyna Nawrońska (autorka sprawozdania), Andrzej Gołębiewski, Mirosław Marcinkowski pod kierunkiem Tadeusza Nawrońskiego. Finansowane przez Zarząd Miasta Elbląga. Piąty sezon badań. Miasto późnośredniowieczne i nowożytne (1237-1945).

Badania w 1994 r. były prowadzone we wschodniej części bloku ratuszowego, ograniczonego ulicami: Rzeźnicka-Stary Rynek-Kowalska-Przymurna, oraz po północno-zachodniej i południowo-wschodniej stronie zespołu ratuszowego. Pracami objęto obszar 1290 m², zwiększając dotychczas przebadaną powierzchnię Starego Miasta do 8000 m² (ok. 4% powierzchni miasta).

Wyjaśniono ostatecznie funkcję zabudowy działek: Rzeźnicka 17 i Kowalska 5. Zabudowa ta nie była, jak pierwotnie zakładano, integralną częścią zespołu ratuszowego w jego najwcześniejszej fazie i pochodziła dopiero z późniejszego okresu zabudowy tego terenu, kiedy wzniesiono tutaj kilka bud. Również ul. Kowalska miała w tym okresie inny zasięg — była znacznie szersza od obecnej. Upadła również teza o przejeździe komunikacyjnym z ul. Rzeźnickiej (działka 16) do wnętrza bloku. Odkryte tutaj relikty drewnianej zabudowy (budynek o ścianach plecionkowych, podłoga z okraglaków), jak i wczesna gotycka metryka kamienicy, zdecydowanie wykluczają taką możliwość.

Objęte badaniami archeologicznymi wszystkie podwórka tej partii bloku (w sumie 11), a także tylne partie kamienic Rzeźnicka 14-15, wyjaśniły sposób ich zagospodarowywania od fazy najstarszej (XIII-wiecznej, drewnianej) poprzez gotycką, renesansową aż po XIX/XX-wieczną. Prześlędzono rozwój form budownictwa drewnianego jeszcze przed powstaniem kamienic i określono strukturę zabudowy w obrębie podwórek w czasie funkcjonowania zabudowy murowanej (oficyny i urzędzenia sanitarne: studnie, latryny, wodociągi). Poddano również badaniom wnętrze nietypowej kamienicy Kowalska 10 (dom kupców angielskich), określając jej pierwotne wymiary w fazie gotyckiej i relacje z całym ciągiem średniowiecznych kramów, usytuowanych w zachodniej pierzei ul. Przymurnej, których późniejsza rozbiórka pozwoliła na rozbudowę w okresie renesansu kamienicy Kowalska 10 w tak nietypowej dla Elbląga formie.

W rejonie ulic: Stary Rynek, Kumiela, Tkacka, Mostowa, Rycerska, Św. Ducha pełniono nadzory nad wykopami wodociągowo-kanalizacyjnymi o łącznej długości 525 m, wykonując dokumentację naukową.

Głogów-Brzostów
gm. loco, woj. legnickie
AZP 68-19/—

Muzeum Archeologiczno-Historyczne
w Głogowie

Badania prowadził mgr Aleksander Dobrowolski. Konsultacja doc. dr Jerzy Lodowski. Finansowane przez Wojewódzki Dział Inwestycji w Legnicy Oddział w Głogowie. Drewniana instalacja wodociągowa z okresu renesansu.

W związku z budową instalacji kanalizacyjnej w Głogowie-Brzostów, dnia 22.09.1994 r. przeprowadzono inspekcję terenu. Stwierdzono znaczny stan zaawansowania robót ziemnych przy skrzyżowaniu ul. Kasztanowej i Lipowej oraz na ul. Okrężnej od skrzyżowania z ul. Swierkową. Na ul. Okrężnej wystąpiły nawarstwienia kulturowe oraz sieć drewnianych rur wodociągowych. Archeologiczne badania ratownicze podjęto 26.09.1994 r. Celem ich było wykonanie dokumentacji zachowanych nawarstwień osadniczych oraz zabezpie-